

בע"ה
שמחה – שכבה צעירה
מניחים יסודות – ה' רועי לא אחסר
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

1. ה' רועי לא אחסר

מניחים יסודות

שכבה צעירה

הרציונאל

תהילים מזמור ק', מזמור ההודיה והשמחה: "מִזְמוֹר לְתוֹדָה הָרִיעוּ לַה' כָּל הָאָרֶץ. עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לִפְנֵי בְּרִנָּה" (פסוקים א'-ב'). בפרק זה מפורטות סיבות להודיה ולשמחה. אחת מהן היא שאנו צאנו של ה', "וְלֹא אֶנְחָנוּ, עָמוּ וְצָאן מִרְעִיתוֹ" (פסוק ג'). כדי להבין את הסיטואציה הטומנת בתוכה הודיה, שמחה ורננה, נתרכז בשיעור זה במזמור נוסף – מזמור כ"ג, בו נמצא תיאור מפורט על היחסים המיוחדים בין הרועה לצאן מרעייתו, בין הקדוש ברוך הוא לעם ישראל. העצבות נובעת מתחושות של פחד, דאגה והרגשת חסר ואילו השמחה נובעת מתחושות של ביטחון, שלווה ואמונה שיש מי שדואג לכל מחסורנו ומסובב את הסיבות לטובתנו. ככל שאמונתנו תהיה תמימה כמו האמון של הצאן ברועה - כך תגבר מידת השמחה שבנו. בשיעור זה ננסה לטעת בתודעת התלמיד את תחושת השמחה והאהבה הנובעים מביטחון בבורא עולם, האחראי על כל פרטי חייו והמספק לו את כל צרכיו, כתחושת הכבשה כלפי הרועה שלה.

המטרות

- התלמידים יזהו את הדאגה והפחד כמקור העצב ואת השלווה והביטחון כמקור השמחה.
- התלמידים ילמדו כי הקב"ה דואג ושומר עלינו תמיד כרועה על עדרו ומתוך כך ילמדו לשמוח.

מבנה השיעור

- פתיחה: לפעמים אני שמח לפעמים עצוב... (מליאה)
- שלב א': מי ידאג לי? מי ישמור עלי? (מליאה)
- שלב ב': ה' רועי לא אחסר (מליאה)
- סיכום: אני כבשה בעדר של ה' (עבודה יחידנית)

ההכנות הנדרשות

- יש להביא דפים ריקים כמספר תלמידי הכיתה.
- יש להביא רבעי בריסטול צבעוניים כמספר תלמידי הכיתה.
- יש לצלם כבשה לגזירה כמספר תלמידי הכיתה (נספח 1).
- יש להכין מדבקות כמספר תלמידי הכיתה (נספח 2).

מהלך השיעור

פתיחה: לפעמים אני שמח לפעמים עצוב... (מליאה)

בע"ה
שמחה – שכבה צעירה
מניחים יסודות – ה' רועי לא אחסר
מפתח הלב מתוך אמונה, המינהל לחינוך דתי

- נחלק לכל תלמיד דף ריק.
- נבקש לצייר במרכז הדף עיגול גדול ולגזור אותו.
- ננחה לצייר עם טוש אחד בצד אחד של העיגול פנים שמחות, ובצד השני עם טוש אחר פנים עצובות.
- נחפש מתנדבים ונבקש מהם לבחור את אחד הפרצופים ולספר מקרה מתאים (מקרה שהעציב אותם או מקרה ששימח אותם).
- נאמר שכעת נאזין לסיפור על כבשה קטנה. הכבשה הייתה פעם שמחה ופעם עצובה. בכל פעם שהכבשה עצובה / דואגת / מפחדת - תציגו את הפרצוף העצוב, ובכל פעם שהכבשה שמחה / רגועה / שלוהה - תציגו את הפרצוף השמח (מומלץ להטעים את הקריאה בהתאם לתחושה של הכבשה, קריאה עליזה או קריאה נוגה).

שלב א': מי ידאג לי? מי ישמור עלי? (מליאה)

- נספר את הסיפור הבא :

אני כבשה קטנה, קוראים לי לבנה. נולדתי לפני שבוע במרעה, בשדה הגדול והיפה שלנו. עד אתמול הייתי כל הזמן על יד אימא שלי, הכבשה. היא דאגה לי ולימדה אותי כל מה שצריך. מהיום אימא כבר לא לידי. היא מאוד עסוקה, יש לה הרבה מה לעשות. איזה כיף לי, אני כבר יודעת ללכת ולהסתדר לבד. יש לי הרבה תכניות להיום: לטייל, להכיר את המרעה שלנו, לחפש אוכל טעים וגם חברות...

עמדתי בצד והסתכלתי סביבי. ראיתי המון כבשים גדולות. חלקן מסתובבות ואוכלות וחלקן נחות. לפתע הרגשתי פחד גדול. הייתי ממש מבוהלת, הכול פה כל כך גדול ופתוח. מי ידאג לי? מי ישמע אותי? עמדתי במקום, מפחדת לזוז. לפתע ראיתי כבשה צעירה ונחמדה מתקרבת אלי בקפיצות עליונות.

"למה את עצובה?" שאלה אותי כששלווה ורוגע נסוכים על פניה.

"אני דואגת ומפחדת", עניתי לה. "מי ידאג לי? מי ישמור עלי ואני קטנה ובודדה?" עניתי.

"את לא צריכה לדאוג", אמרה לי הכבשה העליזה. "יש לנו רועה כל כך חזק וטוב. הוא שומר עלינו ודואג לכל מחסורנו, כמו אבא ואימא ממש. בואי תראי אותו, תראי כמה הוא חזק וטוב!" אחזה ברגלי הקדמית ומשכה אותי. היא רצתה שאבוא איתה.

"לא, לא, לא!" צעקתי בפחד. "אני לא זזה מפה, אני מפחדת!" ונשארתי מסומרת למקומי.

"אם היית מכירה את הרועה שלנו, היית כל כך שמחה להיות בעדר ובכלל לא היית פוחדת ודואגת", שמעתי קול אחר משמאלי. הסתובבתי וראיתי כבשה צעירה אחרת שעומדת לידי. לאט-לאט התקבצו סביבי כבשים צעירות, נחמדות ועליונות. כל אחת רצתה לספר לי משהו שקרה לה, כדי לעזור לי להירגע ולשמוח.

"תשמעי מה קרה לי לפני שבוע", אמרה כבשה קטנה ועדינה. "הרועה הטוב שלנו הביא אותנו לשדה חדש. תמיד הוא מחפש לנו מרעה מלא אוכל טוב וטעים. בשדה החדש היו הרבה פרחים צבעוניים, וכל הכבשים התפזרו לטעום את הטעמים החדשים. אני מצאתי

פרח כחול שאהבתי, והתחלתי לחפש עוד ועוד כמותו. לא שמתי לב, התרחקתי מהעדר ופתאום מצאתי את עצמי לבד, במקום שאני לא מכירה... נבהלתי... התחלתי לרוץ לכל הכיוונים... רציתי לחזור לעדר, אך מעדתי ונפלתי לתוך בור עמוק. אוי, זה היה נורא. בכיתי ופעיתי לעזרה, אבל אף אחד לא שמע אותי. לאחר זמן מה, כבר לא היה לי כוח לבכות... הייתי בטוחה שכולם כבר עזבו את השדה החדש ושכחו אותי לבד... נשכבתי נואשת בתחתית הבור. פתאום שמעתי צעדים והרגשתי יד אוהבת ומלטפת מרימה ומוציאה אותי מהבור.

"מסכנה שלי", שמעתי את הרועה האהוב שלנו מדבר אלי, "בטח חשבת ששכחנו ועזבנו אותך. לא, לא, את אף פעם לא צריכה לדאוג", המשיך הרועה האהוב. "כמו שאני תמיד דואג לכל כבשה שלא יחסר לה כלום, וכמו שאני תמיד מגן על כולן מפני חיות טורפות, כך אני אף פעם לא שוכח אף כבשה מהעדר שלי. וגם אותך לעולם לא אשכח ולא אעזוב. אל תדאגי". הוא נשא אותי על כפיו עד שהגענו לעדר שלנו, והנה אני פה". סיימה הכבשה העדינה את סיפורה. עיני כל הכבשות שמסביב היו מלאות דמעות, אבל לכולן היה גם חיוך גדול של שמחה. פתאום הרגשתי איך יורדים עלי רוגע ושמחה. מצאתי את עצמי קופצת ומשתובבת יחד עם כולן במרחבי השדה.

• נשאל:

- מה גרם לכבשה להתעצב? (דאגה שלא יהיה מי שישמור עליה, ייתן לה מזון והגנה)
- מה גרם לכבשה לשמוח? (כשהיא חשה מוגנת, שמורה ומטופלת, כשהיא הרגישה אהובה)
- האם גם אנחנו עצובים או שמחים לפעמים מאותם דברים? (נאזין לתשובות)
- נסכם ונאמר: כשאנו מפחדים, מרגישים שחסר לנו משהו, דואגים, מרגישים שלא אוהבים אותנו - אנו עצובים. אך כשיש לנו תחושה של ביטחון, כמו הכבשה שהרגישה בטוחה ושמורה - אנו שמחים.
- נדגים מתוך הסיפורים שבפתיחה שהעצב נבע מתוך פחד / דאגה / חוסר ביטחון / חוסר אהבה ואילו השמחה נבעה מתחושת ביטחון / שלוה / תחושת אהבה וכדומה.
- נאמר שהסיפור על הכבשה והרועה יכול להיות משל - אנחנו זו הכבשה, אך מי הוא הרועה?

שלב ב': ה' רועי לא אחסר (מליאה)

- נקרא את מזמור כ"ג בתהילים:

"מזמור לדוד, ה' רעי לא אחסר. בנאות דשא נרביצני, על מי מנחות ינהלני. נפשי ישוב, ינחני במעגלי צדק למען שמו. גם כי אלוץ בגיא צלמות לא אירא רע, כי אתה עמדי. שבטך ומשענתך המה ינחמני. תערוך לפני שלחן נגד צררי, דשנת בשמן ראשי כוסי רוחי. אך טוב נחסד ירדפוני כל ימי חיי ושבתי בבית ה' לאררך ימים".

• נשאל: מי מכיר את המזמור ומהיכן? מי יודע בעל-פה או מכיר מנגינה למילים של מזמור זה? על מה המזמור מדבר?

• נסביר את המזמור :

דוד מרגיש כמו כבשה בעדר שיש לו רועה מיוחד - "ה' רועי לא אחסר". כמו שהכבשה מאמינה שלא יחסר לה דבר, כי הרועה דואג לכל מחסורה, לדשא ולמים. היא רגועה כי הרועה מנהיג את העדר בדרכים טובות. היא בטוחה שהרועה ישמור ויציל אותה מכל צרה ואויב. היא אינה דואגת כי הרועה נמצא תמיד עם העדר. כך ה' הוא הרועה של עם ישראל. ה' ברא אותנו ואוהב אותנו. אם נחיה באמונה שהכול מה' נהיה תמיד בשמחה.

• העשרה: דוד המלך אומר במזמור: "שבטך ומשענתך המה ינחמני" (פסוק ד'). שבת – מקל שמשמש להכאה. משענת – מקל שעוזר להליכה. את שני האופנים הוא מצמיד יחד כי שניהם מבטאים בעיניו נחמה ושמחה. הבנה זו מאפשרת להיות תמיד בשמחה. דוד המלך, שעבר צרות רבות בחייו וגם חסדים גדולים אומר: "אך טוב נחסד ירדפוני כל ימי חיי" (פסוק ו'). כלומר גם הצרות הן בעצם טובות או טומנות בחובן טוב. אמונה כזו מאפשרת לאדם לשמוח תמיד.

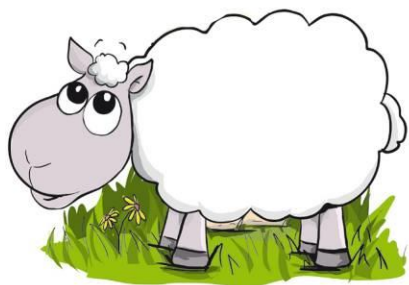
סיכום: אני כבשה בעדר של ה' (עבודה יחידנית)

- נחלק לכל תלמיד רבע בריסטול.
- נחלק לכל תלמיד "כבשה" (נספח 1).
- ננחה את התלמידים לגזור את הכבשה ולהדביק אותה על רבע הבריסטול. לאחר מכן ניתן להוסיף לכבשה רקע של מרעה, עדר וכו'.
- נבקש מכל תלמיד לבחור משהו שהוא שמח בו ורוצה להודות על כך לה', ולכתוב אותו במקום המתאים.
- נסיים בשירת מזמור כ"ג במנגינה ידועה.
- נחלק לכל תלמיד מדבקה "אני כבשה בעדר של ה'" (נספח 2).

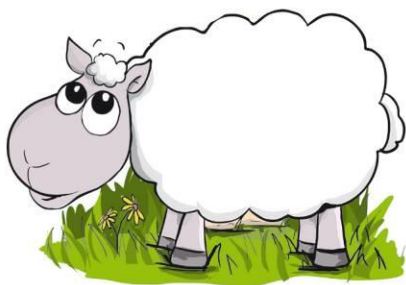

על ידי / באידיש / אידיש / אידיש / אידיש

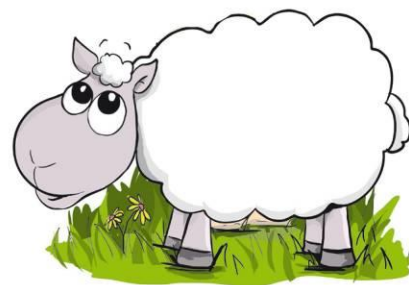

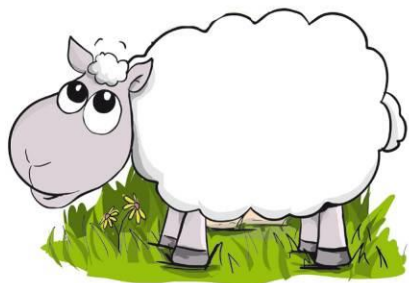
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

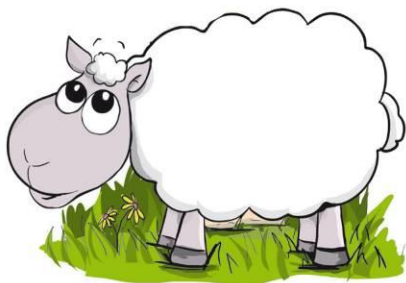
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

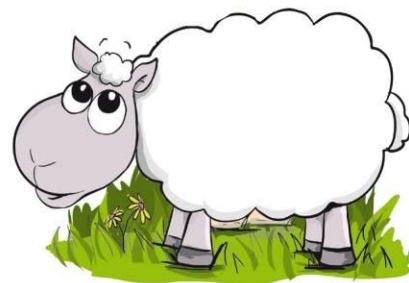
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

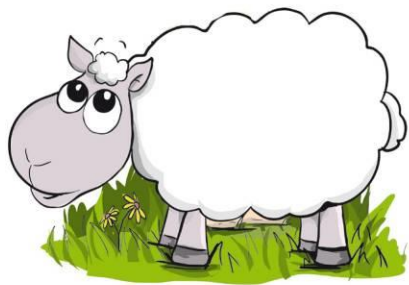
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

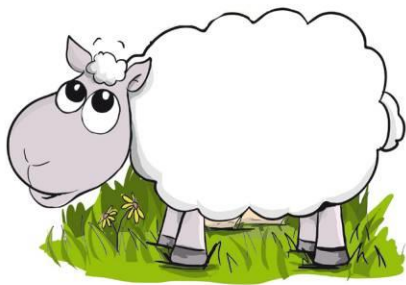
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

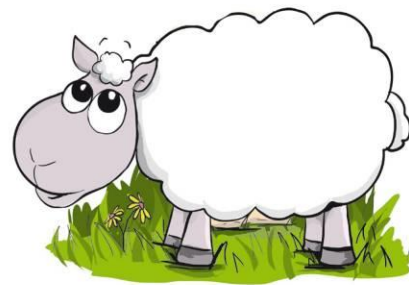
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

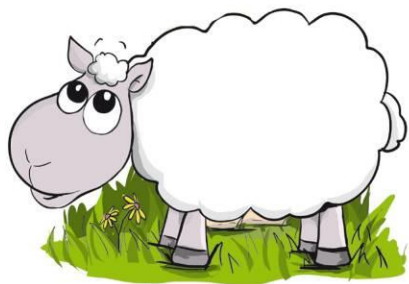
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

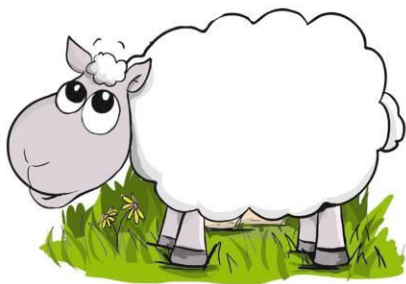
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

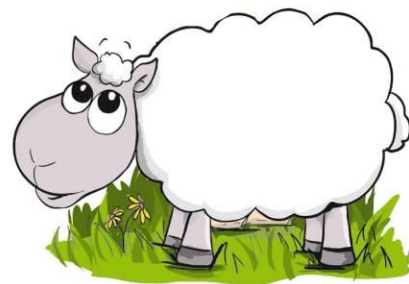
אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'

אָנִי כִבֶּשֶׁה בְּעֶדְרִי שֶׁל ה'